

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 13.3.2009
KOM(2009) 116 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Stratégia v oblasti výskumu, vývoja a inovácií IKT: Nastaviť latku vyššie

{SEK(2009) 289}

V tomto oznámení sa navrhuje stratégia dosiahnutia čelnej priemyselnej a technologickej pozície Európy v oblasti informačných a komunikačných technológií (IKT), ktorá by Európu urobila prítlačivejšou pre investície a kvalifikovaných pracovníkov a zabezpečila výhody plynúce z rozvoja IKT pre hospodárstvo a spoločnosť.

Vychádzajúc z európskych aktív táto stratégia hľadá možnosti zintenzívnenia výskumu, vývoja a inovácií (VVI) a maximalizácie jeho vplyvu na dnešný hospodársky kontext. Tvorí súčasť príprav európskeho plánu inovácie a výskumu, ktorý zahŕňa hlavné technológie budúcnosti vrátane IKT a ktorý požadovala Európska rada¹.

1. AKO IKT PODPORUJÚ VYTVÁRANIE HODNÔT A SOCIÁLNO-EKONOMICKÝ ROZVOJ

IKT poskytujú základné infraštruktúry a nástroje na vytváranie, spoločné využívanie a šírenie znalostí. Zvyšujú kapacitu pre inováciu vo všetkých sektoroch a prispievajú k celkovému vyše 40 % rastu produktivity².

V celosvetovom meradle trh s IKT dosiahol hodnotu 2 000 miliárd EUR a v súčasnosti zaznamenáva medziročný nárast 4 %. Európa z toho reprezentuje 34 %, pridaná hodnota jej sektoru IKT však dosahuje len 23 % celkového objemu³. Sektor reprezentuje 4,5 % európskeho HDP a ešte viac, ak sa zaráta aj pridaná hodnota IKT v ostatných sektoroch.

Bez IKT sa nemožno zaoberať ani pri riešení spoločenských problémov Európy. Prinášajú jedinečnú odpoveď napríklad na rastúcu potrebu udržateľnej zdravotnej starostlivosti a dôstojného starnutia, lepšej bezpečnosti a súkromia, nízkouhlíkového hospodárstva a inteligentnej dopravy.

Dôležitosť IKT sa odráža na celom svete v rozpočtoch na výskum a vývoj, v ktorých IKT typicky predstavujú viac než 30 % celkového objemu⁴. To navyše naznačuje, že sme v počiatočnej fáze revolúcie v oblasti IKT.

Ak chce dnes Európa obstať v konkurencii v celosvetovom meradle, musí nepretržite posilňovať solídnu bázu znalostí v IKT, formovať vývoj IKT a čo najlepšie a v čo najskorších štádiách využívať inováciu v oblasti IKT.

2. POTREBA STRATÉGIE

2.1. Na čele hľadania východiska z hospodárskeho poklesu

IKT poskytujú dôležité nástroje na zotavenie zo súčasného spomalenia hospodárskeho rastu⁵, na budovanie silných hospodárstiev, na zvyšovanie účinnosti potrebné vo verejnom sektore a na znižovanie nákladov súvisiacich napr. so starnutím, energiou a životným prostredím.

Pri súčasnej hospodárskej kríze vzniká riziko, že sa narušia nedávne zlepšenia v súkromných investíciách do výskumu a vývoja v oblasti IKT. Preto je o to dôležitejšie zabezpečiť, aby

¹ Závery Európskej rady z 12.12.2008.

² EU KLEMS, 2007.

³ Európska správa o konkurencieschopnosti, EITO 2006.

⁴ OECD: IKT a hospodársky rast, 2003.

⁵ KOM(2008) 800.

verejné politiky vytvorili vhodné podmienky na udržanie, či dokonca zvýšenie podpory výskumu a vývoja.

Celý rad inovácií v oblasti IKT je dnes zrelý na širšie zavedenie a uplatnenie v moderných infraštruktúrach. Napríklad širokopásmové siete vytvárajú dopyt po nových výrobkoch a službách; dobré fungovanie jednotného trhu si vyžaduje interoperabilné celoeurópske digitálne služby, ako je elektronický podpis, elektronická identifikácia a elektronické verejné obstarávanie. Inteligentné dopravné systémy prispievajú k čistejšej, efektívnejšej a bezpečnejšej doprave.

2.2. Nové príležitosti na prejavenie riadiacich schopností

Hospodárstva, ktoré udávajú smerovanie a tempo zmien v IKT, zároveň pocítia najväčšie prínosy z rozvoja týchto technológií.

Európa má príležitosť zaujať vedúce postavenie pri vyvíjaní, osvojovaní si a formovaní „budúceho internetu“, ktorý postupne nahradí súčasný web a pevné i mobilné siete a servisné infraštruktúry⁶. Umožnenie prepojenia miliónoch zariadení pri rýchlostiach presahujúcich stovky megabitov za sekundu zmení náš spôsob komunikácie a prístupu k znalostiam a prinesie radikálne zmeny výrobných a distribučných systémov a služieb v súkromnom i verejnom sektore.

Budeme svedkami zvýšeného zapojenia užívateľov do komunitárnych sietí, systémov so vzájomným sprístupňovaním (peer-to-peer) a vytvárania obsahu užívateľmi, poskytujúceho nové formy digitálneho obsahu. Ľudia budú môcť nielen extrahovať informácie, ale aj uvažovať a dozvedieť sa o nich.

Európa by sa mala ocitnúť v popredí aj pri ďalšej generácii komponentov a systémov IKT, chopiť sa nových príležitostí, ktoré sa ponúkajú v nanoelektronike, fotonike a organickej elektronike, ako aj inteligentných systémoch pre trhy, ako sú dopravný sektor a zdravotníctvo. Zároveň je kľúčové dostať sa do vedenia v radikálne nových technologických paradigmách a v nových multidisciplinárnych oblastiach výskumu a vývoja na hraniciach IKT s inými oblasťami.

Európa by mala takisto zohrávať vedúcu úlohu pri transformáciách IKT vyvolaných spoločenskými zmenami. Napríklad by mala byť priekopníkom pri vývoji personalizovaných zdravotníckych systémov založených na IKT, ktoré významne zlepšia diagnostiku a liečenie chorôb⁷ a predĺžia nezávislosť starších ľudí. Európa by mala podporovať aj pokrok v oblasti monitorovacích a riadiacich nástrojov založených na IKT, ktoré pomôžu optimalizovať energetickú efektívnosť, bezpečnosť a ochranu v budovách a dopravných prostriedkoch⁸.

Európa dosiahla uznávané postavenie v oblastiach IKT, ako sú telekomunikačné zariadenia a služby, podnikový softvér, robotika, bezpečnostné technológie a fotonika. Dosiahla aj globálne vedúce postavenie na trhoch s aplikáciami IKT v oblastiach ako telemedicína a zdravotnícke vybavenie, elektronika v leteckom a kozmickom priemysle a vstavané IKT podporujúce inováciu vo všetkých výrobkoch a službách. Toto výhodné štartovacie

⁶ KOM(2008) 594.

⁷ KOM(2007)860.

⁸ KOM(2008) 241.

postavenie umožňuje zvládnuť a ovplyvniť vývojové procesy v oblasti IKT a prednostne využívať črtajúce sa príležitosti.

V tomto procese by Európa mala podporiť nové flexibilnejšie a otvorenejšie modely inovácie, pričom by vedúci užívatelia a inovačné komunity mali zohrávať významnú rolu pri výskume a vývoji vychádzajúcom zo skúseností.

2.3. Nedostatočné investície do výskumu, vývoja a inovácie v oblasti IKT

Na výskum a vývoj IKT v EÚ pripadá štvrtina všetkých súkromných investícií do výskumu a vývoja, tretina všetkých zamestnancov z oblasti výskumu a vývoja a pätina všetkých patentov⁹. Aj napriek tomu obchodný sektor IKT v EÚ vynakladá na výskum a vývoj menej než polovicu prostriedkov v porovnaní so svojim protipólom v USA, čo tvorí polovicu celkového rozdielu v súkromných investíciách do výskumu a vývoja.

Navyše v EÚ sa stále zvyšuje nedostatok kvalifikovaných pracovných síl vo výskume a vývoji v oblasti IKT, výsledkom čoho je niekoľko stotisíc neobsadených pracovných miest¹⁰.

Európa má pomerne málo svetovo uznávaných kompetenčných centier v oblasti IKT. To ovplyvňuje prítťaživosť Európy pre žiakov, študentov a výskumných pracovníkov aj pre súkromných investorov. Len samotná Kalifornia pritiahne dvakrát viac rizikového kapitálu než celá Európa¹¹.

Predkomerčné obstarávanie IKT s cieľom modernizovať verejné služby sa dnes v Európe takmer nevyužíva. Predstavuje menej než 1 miliardu EUR v EÚ v porovnaní s viac ako 10 miliardami EUR v USA¹². To neovplyvňuje len kvalitu a efektívnosť našich verejných služieb; predstavuje to aj nevyužitú príležitosť na otvorenie nových trhov pre európsku dodávateľskú základňu vytvorením konkurenčných výhod rýchleho etablovania.

2.4. Prekážky obchodného rastu IKT

Miery zakladania nových firiem, ich prežívania a ukončenia podnikania sú v rámci EÚ a regiónov, ktoré jej konkurujú, porovnateľné. V iných častiach sveta však úspešné nové firmy expandujú rýchlejšie, noví účastníci trhu prejavujú vyššiu rozdielnosť úrovni produktivity a produktívnejšie firmy majú silnejšiu tendenciu zvyšovať svoj trhovú podiel¹³.

To naznačuje, že prekážky rastu predstavujú v EÚ väčší problém než prekážky spojené so začatím podnikania. Dôvodov, prečo európske MSP nerastú, je viac, napr. suboptimálne podmienky prístupu na trh, k inovácii a financiám, priveľké regulačné zaťaženie.

2.5. Rozdrobené trhy s inováciami IKT

Rozdrobenosť európskeho trhu s inováciami IKT je jedným z hlavných faktorov skrývajúcich sa za nízkymi investíciami a pomalým rozvojom SMP s potenciálom vysokého rastu.

⁹ EC/JRC/IPTS: PREDPOVEĎ.

¹⁰ KOM(2007) 496.

¹¹ E&Y: Poznatky a trendy z oblasti globálneho rizikového kapitálu, správa za rok 2008 (Global Venture Capital Insights and Trends report 2008).

¹² KOM(2007) 799.

¹³ Európska správa o konkurencieschopnosti za rok 2008.

Rámcové podmienky pre reguláciu, normalizáciu a režimy práva duševného vlastníctva treba prispôbiť novým realitám. Ani pri liberalizácii európskeho sektora telekomunikácií sa ešte nedosiahol skutočný vnútorný trh v oblasti telekomunikácií. Štruktúry a procesy normalizácie sa musia stať pohotovejšími a reaktívnejšími a musia jasnejšie rozlišovať medzi úlohami vyžadujúcimi verejnú intervenciu a tými, ktoré väčšmi súvisia s dynamikou trhu. Je potrebné aj zlepšiť systém práv duševného vlastníctva vytvorením patentu Spoločenstva pre inovačné spoločnosti v oblasti IKT, aby sa na jednotnom trhu chránili ich vynálezy¹⁴.

Veľkou slabinou je tiež rozdrobený verejný dopyt po inováciách založených na IKT a ich pomalšie šírenie v európskom verejnom sektore. Medzi verejnými orgánmi zodpovednými za obstarávanie inovačných riešení založených na IKT (napríklad pre oblasť zdravotníctva, dopravy a energetiky) a orgánmi, ktoré majú na starosti výskum a vývoj alebo inováciu, často dochádza len k minimálnej spolupráci. To znamená na jednej strane nedostatočnú informovanosť o nových potrebách verejnej služby a na druhej neinformovanosť o technologických inováciách, ako aj slabé prepojenie medzi programami z oblasti výskumu, vývoja alebo inovácie a verejným obstarávaním.

2.6. Rozdrobenosť snáh vo výskume, vývoji a inovácii v oblasti IKT

Napriek nedávnym priekopníckym snahám, ako sú spoločné technologické iniciatívy¹⁵ (STI) a spoločné výskumné programy siedmeho rámcového programu EÚ pre výskum a vývoj (7RP), európsky výskum a vývoj v oblasti IKT zostáva roztrieštený¹⁶.

Minimálne prepojenie sa dá nájsť v „znalostnom trojuholníku“ medzi politikami týkajúcimi sa inovácie, výskumu a vývoja a vzdelávania, ktoré sa často pripravujú izolovane na rôznych ministerstvách alebo úrovniach.

Dôsledkom je: zdvojovanie úsilia, nedostatok kritickej masy, ťažkosti pri spoločnom riešení spoločných problémov a nakoniec suboptimálna návratnosť investícií do výskumu a vývoja.

2.7. Zložité mechanizmy financovania

EÚ, členské štáty a medzivládne orgány majú pripravené komplementárne politiky a opatrenia na podporu VVI v Európe. V rámci poskytovania usmernení na používanie spoločnostvových fondov Európska komisia (EK) uverejnila príručku Praktický sprievodca možnosťami financovania výskumu a inovácie zo zdrojov EÚ. Potenciálni príjemcovia sú však často zmätení, keď sa rozhodujú, ktorý zdroj financovania je najvhodnejší pre danú aktivitu.

Hoci ex-post hodnotenie Ahovej skupiny európskeho výskumu a vývoja v oblasti IKT z roku 2008 obsahovalo záver, že investície boli dobre spravované a účinne dosahovali svoj cieľ, a aj napriek zlepšeniam zavedeným pri spustení 7RP, skupina požadovala jednoduchší a flexibilnejší mechanizmus financovania a prístup k účastníkom vychádzajúci z väčšej dávky dôvery.

¹⁴ KOM(2008) 465.

¹⁵ Artemis a Eniac.

¹⁶ KOM(2008) 468.

3. STRATÉGIA RIADENIA

Ak chce Európa ešte posilniť svoju pozíciu a využiť nové príležitosti v IKT, potrebuje nastaviť latku vyššie. Efektívnejšia a systémová stratégia VVI v oblasti IKT musí zahŕňať tak ponuku, ako aj dopyt, skracovať inovačné cykly a zlepšovať fungovanie „znalostného trojuholníka“ pri zvýšenej interakcii užívateľov a výrobcov a lepšom prepojení politik na regionálnej, vnútroštátnej a európskej úrovni – v súlade s inovačnou stratégiou EÚ vychádzajúcou zo širokého základu a založenou na európskom výskumnom priestore.

To si vyžaduje mobilizovanie zdrojov a zúčastnených strán v troch navzájom prepojených smeroch:

- (1) Zvýšiť verejné i súkromné investície do VVI v oblasti IKT v Európe a dosiahnuť nárast ich efektívnosti
- (2) Stanoviť priority kľúčových oblastí VVI v oblasti IKT v Európe a znížiť rozdrobenosť úsilia
- (3) Uľahčiť vznikanie nových verejných i súkromných trhov s inovačnými riešeniami založenými na IKT

3.1. Zvýšiť investície a dosiahnuť nárast ich efektívnosti

Európa musí zvýšiť mieru investícií, aby sme v priebehu jedného desaťročia zaznamenali **zdvojnásobenie hodnoty investícií do výskumu a vývoja v oblasti IKT**.

1. Je dôležité zabezpečiť, aby verejné politiky vytvorili správne podmienky pre udržateľnú podporu výskumu a vývoja.

Ročné záväzky týkajúce sa **kolaboratívneho výskumu a vývoja v oblasti IKT na úrovni EÚ sa v 7RP zvýšia z 1,1 miliardy EUR v roku 2010 na 1,7 miliardy EUR v roku 2013**.

Členské štáty sa vyzývajú, aby **pristúpili k podobnému navýšeniu rozpočtu** v svojich národných programoch presmerovaním niektorých existujúcich verejných zdrojov a hľadaním nových spôsobov zabezpečenia verejného i súkromného financovania, no aby sa pritom vyhli substitučným efektom a zabezpečili pokračujúcu súťaž o najlepšie idey medzi súkromnými investormi. S prihliadnutím na rozpočtové obmedzenia sa členské štáty okrem toho nabádajú, aby hľadali spôsoby zvýšenia efektívnosti verejných výdavkov na výskum a vývoj v oblasti IKT.

EK bude naďalej **monitorovať a porovnávať investície** do výskumu a vývoja v oblasti IKT v EÚ⁹.

2. Zvýšené verejné obstarávanie inovácií a výskumu a vývoja v oblasti IKT zvýši kvalitu našich verejných služieb a vytvorí konkurenčné výhody rýchleho etablovania.

Členské štáty sa vyzývajú, aby sa angažovali v strategickejšom a rozšírenom využívaní verejného obstarávania inovácií a výskumu a vývoja IKT a pokúšali sa o využitie **predkomerčného obstarávania**¹¹.

EK podporí opatrenia propagujúce **výmenu skúseností** a bude skúmať spôsoby, ako poskytnúť **stimuly** pre spoločné vykonávanie predkomerčného obstarávania.

3. Rastúce verejné výdavky na výskum a vývoj v oblasti IKT sú dôležité, no nestačia na prilákanie súkromných investícií. Schémy zavádzané v **STI** v rámci 7RP ukázali, ako priemyselné odvetvie priťahujú **verejno-súkromné partnerstvá (VSP)**, ktoré urýchľujú inováciu vďaka spoločne využívaným stratégiám technologického rozvoja, združovaniu zdrojov a svižnejším a menej rozsiahlym operáciám.

EK preskúma ďalšie oblasti, v ktorých je dôležité kombinovanie stratégií a zdrojov, **ako je budúci internet**, aby zistili, ako by **VSP** mohli účinne podporiť inováciu a konkurencieschopnosť. Preskúma aj to, ako by sa mohli rozvíjať **VSP** v oblastiach uplatňovania a služieb IKT, prípadne s ďalšími témami v 7RP, napríklad prostredníctvom koordinovaných výziev.

4. Ďalší dôležitý doplnujúci zdroj podpory VVI v oblasti IKT je dostupný prostredníctvom **politiky súdržnosti**.

Členské štáty a regióny sa nábádajú, aby udržiavali investičné prostriedky vyčlenené pre VVI vrátane spolufinancovania výstavby a vybavenia **zariadení slúžiacich pre výskum a vývoj v oblasti IKT** a podpory nových prístupov, ako sú výskum a vývoj orientovaný na užívateľa a vychádzajúci zo skúseností.

5. Špeciálne úsilie je potrebné vynaložiť na ďalšie uľahčenie prístupu podnikov, najmä malých a stredne veľkých podnikov, k **rizikovému kapitálu, súkromnému kapitálu a úverom** na financovanie výskumu a vývoja v oblasti IKT.

EK vytvorí **platformy pre intenzívnejší dialóg** medzi investormi a novátormi v oblasti IKT v rámci celej Európy. Bude sa cielene usilovať o poskytovanie záruk na investície do rýchlo rastúcich spoločností v oblasti IKT prostredníctvom Európskeho investičného fondu, finančného nástroja s rozdelením rizika v rámci 7RP a iných **nástrojov EIB**. Bude podporovať aj **zvyšovanie celosvetovej informovanosti o európskych technológiách** a s nimi súvisiace obchodné príležitosti.

Okrem toho *EK* bude pokračovať vo svojej politike podpory **ďalšej účasti MSP** na IKT v 7RP aj mimo tohto rámca.

Členské štáty a regióny sa vyzývajú, aby zintenzívnili úsilie v tejto oblasti, najmä **sústredenejšími politikami zoskupovania a podporou inovačných MSP** o. i. prostredníctvom iniciatívy Eurostars vychádzajúcej z článku 169 zmluvy v rámci pravidiel vymedzených usmerneniami o rizikovom kapitále, rámcom VVI a nedávnym nariadením o všeobecnej skupinovej výnimke.

Vnútroštátne i regionálne riadiace orgány *členských štátov* sa môžu rozhodnúť pre účasť na iniciatíve **JEREMIE** a využiť **EFRR** na podporu vytvárania nových príležitostí na podnikanie a expanziu MSP.

3.2. Určenie priorít a zníženie rozdrobenosti

Európa potrebuje lepšie koordinovať svoje politiky, sústrediť a špecializovať svoje zdroje okrem iného aj na vytváranie **kompetenčných centier IKT svetovej triedy v Európe**.

To znamená, že treba zlepšiť spoluprácu medzi Spoločenstvom, členskými štátmi, regiónmi, priemyselnými odvetviami a akademickou sférou, pričom by Spoločenstvo malo fungovať predovšetkým ako sprostredkovateľ viacstranných medzinárodných spoluprác.

1. Prvým stupňom koordinácie je vytvorenie **spoločných stratégií a politík** v rámci EÚ.

Členské štáty sa vyzývajú, aby **posilnili dialóg**, ktorý vznikol v rámci fóra riaditeľov národných výskumov IKT, a aby ho doplnili o výraznejšiu interakciu so zoskupeniami, ako sú poradná skupina pre IKT a európske technologické platformy (ETP) súvisiace s IKT.

V najdôležitejších sektoroch ako nanoelektronika a služby založené na webe je naliehavo potrebná **spoločná európska vízia** nielen pre oblasť výskumu a vývoja, ale predovšetkým pre celý vývojový reťazec inovácie a kvalifikácie a pre úlohu verejných politík pri podpore konkurencieschopnosti.

EK **posilní skupiny zúčastnených strán**, pričom bude vychádzať z práce ETP, vytýči plány prechodu od výskumu a vývoja ku komercializácii a navrhne priority verejných politík zameraných na rozvoj najdôležitejších sektorov v Európe.

2. Ďalší krok bude potrebné podniknúť, keď sa vynorí potreba **združovania zdrojov** pri riešení problémov.

Na základe skúseností z projektu EUREKA, STI a **spoločného výskumného programu** zameraného na asistované bývanie *EK* preskúma iné oblasti, v ktorých by spoločné opatrenia mohli vytvoriť potrebnú kritickú masu, či už v rámci reakcie na špecifické spoločenské problémy, napríklad IKT pre energetickú efektívnosť, alebo na dosiahnutie presne stanovených cieľov v rámci iniciatív priemyslu.

3. Ďalšou oblasťou, v ktorej je dôležitá viacstranná spolupráca medzi členskými štátmi a ich regiónmi, je oblasť **infraštruktúr výskumu a vývoja IKT a znalostných inovačných zoskupení**, stavajúca na skúsenostiach s vysokokapacitnou elektronickou komunikačnou sieťou GÉANT a sieťovou infraštruktúrou projektu EGEE.

Členské štáty a regióny sa vyzývajú, aby posilnili spoluprácu pri **plánovaní, implementácii a spoločnom využívaní infraštruktúr pre VVI v oblasti IKT**, najmä v oblastiach, ktoré vyžadujú veľké investície, napríklad v nanoelektronike, organickej elektronike a fotonike, výkonných výpočtových zariadení a experimentálnych zariadení v oblasti sietí, softvéru a služieb. Je to dôležité pre sústredenie úsilia, špecializáciu a podporu vysoko kvalitných inovácií a znalostných zoskupení.

EK poskytne podporu pre **platformy spolupráce** v tejto oblasti **medzi členskými štátmi**.

4. Nové nástroje, ako sú **znalostné a inovačné komunity IKT** v rámci Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT), budú zohrávať kľúčovú úlohu pri zblížovaní príslušných odvetví priemyslu, podnikateľov, inštitútov výskumu a vývoja a univerzít.

Znalostné strediská zohrávajú kľúčovú úlohu v mobilite výskumných pracovníkov medzi priemyselným a akademickým prostredím, čo je zásadným faktorom **zatraktívnenia povolania výskumného pracovníka v oblasti IKT**.

EK nabáda správnu radu EIT na plné využitie príležitostí a výziev IKT pri vymedzovaní prioritných oblastí znalostných a inovačných komunit.

5. Vo výskume a vývoji v oblasti IKT rastie v EÚ nedostatok kvalifikovaných pracovných síl.

EK bude pokračovať v podpore iniciatív „**Nové zručnosti pre nové pracovné miesta**“, „**digitálnych spôsobilostí**“ a **elektronických zručností**¹⁷ vrátane opatrení na povzbudenie záujmu mladých ľudí a žien o prácu v oblasti IKT.

3.3. Uľahčenie vzniku trhov s inováciami

EÚ by mala byť schopná **produkovat' a komercializovat' ekvivalent svojho podielu na globálnom trhu s IKT**. To si vyžaduje, aby sa vytvorili vhodné podmienky pre rast spoločností v oblasti IKT, a intenzívnejšiu spoluprácu pri otvaraní nových trhov s inováciami fungujúcich v rámci celej EÚ.

Okrem všeobecných opatrení politik vytvárajúcich priaznivejšie podmienky pre rozvoj podnikania v EÚ verejný sektor ako obstarávateľ riešení IKT môže zohrávať významnú úlohu pri presadzovaní inovácií v oblasti IKT.

1. **Politika VVI v oblasti IKT musí napomáhať rozvoj iných politik** – v oblasti zdravotníctva, energetiky, dopravy a ďalších – s cieľom umožniť Európe rýchlejšiu inováciu vertikálnych trhov a modernizáciu služieb v rámci riešenia spoločenských problémov.

Členské štáty a regióny sa vyzývajú na užšiu spoluprácu medzi užívateľmi a tvorcami inovácií v oblasti IKT na rôznych úrovniach štátnej a verejnej správy. To by malo viesť k **spoločným plánom týkajúcim sa potrieb verejnej služby, pri napĺňaní ktorých môžu pomôcť IKT**.

Členské štáty a regióny sa tiež nabádajú na užšiu spoluprácu pri vymedzovaní a vykonávaní **verejného dopytu po inováciách v oblasti IKT**. To by malo umožniť obstarávateľom znášať spoločne riziká a náklady obsiahnuté v inovácii a výskume a vývoji, zabezpečovať interoperabilitu a súdržnosť riešení a využívať úspory z rozsahu.

Navyše sa *členské štáty* a regióny vyzývajú, aby uľahčili vznik trhov s inováciami v oblasti IKT ako prostriedku na zvýšenie investícií do IKT, ako aj na rozšírenie týchto technológií.

V tomto kontexte je iniciatíva „Regióny pre ekonomickú zmenu“¹⁸ dôležitá tým, že uľahčuje medziregionálnu spoluprácu.

¹⁷ KOM(2008) 868; SEK(2008) 2629; KOM(2007) 496.

¹⁸ KOM(2006) 675.

EK bude podporovať **výmenu skúseností** na všetkých úrovniach.

2. Zabezpečenie **interoperability** a vytvárania **noriem** je veľmi dôležité pre podporu nárastu inovácií v širšom meradle v rámci EÚ.

EK sa bude usilovať o revíziu **procesu normalizácie IKT**, a to aj prostredníctvom bielej knihy plánovanej na jar roku 2009. Vytvorí sa prioritný zoznam opatrení s cieľom odstrániť prekážky rozvoja trhov s inováciami v oblasti IKT. Zoznam opatrení bude obsahovať návrhy na zlepšenie vzťahov medzi výskumnými pracovníkmi, normotvornými organizáciami, fórami IKT a konzorciami IKT.

EK urýchli a posilní, prostredníctvom časti rámcového programu pre konkurencieschopnosť a inovácie (PKI) venovanej IKT, rad celoeurópskych pilotných projektov zameraných na odskúšanie, validáciu a uplatnenie **inovačných riešení IKT určených najmä pre sektor verejných služieb**. PKI bude podporovať aj **MSP testujúce** vysoko inovačné technológie a služby a rozvoj **otvorených platforiem pre inováciu orientovanú na užívateľa**.

Úspech týchto pilotných projektov bude závisieť od pokračujúcej podpory a účasti vnútroštátnych, regionálnych a miestnych orgánov v **členských štátoch** a musia ich doplniť opatrenia na regionálnej a miestnej úrovni.

3.4. Projekty európskeho rozmeru siahajúce od výskumu a vývoja až k uplatneniu

V záujme dosiahnutia špecifických spoločenských cieľov *EK* uvažuje o forme podpory radu **konkrétne zameraných projektov významného rozsahu a trvania skracujúcich inovačný cyklus** s cieľom vyvinúť moderné celoeurópske servisné infraštruktúry.

Vychádzajúc zo skúseností získaných vo VSP v rámci STI, pilotných projektoch PKI a z iniciatívy vedúcich trhov by každý projekt mobilizoval kritickú masu zdrojov vrátane grantov na výskum a vývoj, predkomerčného obstarávania a podpory inovácií a uplatnenia. Príkladmi sú:

- (i) **Inovačné riešenia IKT v oblasti udržateľnej zdravotnej starostlivosti.** Efektívny manažment chronických ochorení si vyžaduje precízne a spoľahlivé nástroje na monitorovanie zdravotného stavu a personalizáciu zdravotnej starostlivosti. Výskum a vývoj je potrebný aj na zefektívnenie prístupu k medicínskym poznatkom, analýze údajov a ich výmene. Skúšanie a validovanie nových postupov v rámci starostlivosti je rovnako nevyhnuté ako ich certifikovanie a vytváranie príslušných noriem.
- (ii) **Inovačné riešenia IKT v oblasti energetickej efektívnosti.** Dynamické určovanie cien v rozvodných sieťach si vyžaduje nové elektronické obchodné platformy. Riadenie kvality energetických služieb si vyžaduje nové decentralizované monitorovacie a riadiace systémy a inteligentné meranie spotreby.
- (iii) **Infraštruktúra pre elektronické spravovanie totožnosti (eID)** ako základ dôveryhodných služieb pre elektronickú štátnu správu a elektronický obchod. Dnešný nadbytok riešení prináša rozdrobenosť, uzavreté riešenia a nedostatok užívateľskej kontroly a prehľadnosti. Projekty prebiehajúce v rámci 7RP a

pilotné projekty PKI predstavujú dôležitý krok k celoeurópskemu projektu implementácie účinnej infraštruktúry eID.

Ďalšie zvažovanie prebehne v rámci príprav Európskeho plánu pre inováciu a výskum počas **skúšania a validovania návrhov**, pre ktoré by bolo prínosom zosúladené úsilie.

3.5. Zjednodušenie a zefektívnenie

Investície musia byť dobre spravované a administratívna záťaž obmedzená, aby sa pre inovačné spoločnosti, najmä MSP, stala účasť na opatreniach na miestnej, vnútroštátnej i európskej úrovni prítiažlivejšou a aby sa zefektívnil VVI v oblasti špičkových technológií.

EK vyzýva Parlament a Radu, aby podporili **novú snahu o zníženie administratívnej záťaže** a umožnili väčšiu flexibilitu postupov programu. Verejné orgány na všetkých úrovniach sa vyzývajú, aby podporili EK pri hľadaní takého prístupu k podpore výskumu a vývoja v Európe, ktorý by bol odolnejší voči riziku.

3.6. Medzinárodná spolupráca

Medzinárodná spolupráca pri riešení vedeckých a technických problémov by mala posilniť postavenie európskeho výskumu a vývoja, priemyslu a technológií vo svete, pričom by si partneri mali vymieňať odborné poznatky, pripravovať spoločné plány, normy a interoperabilné riešenia. Medzinárodná odozva na globálne spoločensko-ekonomické problémy by mala v rámci riešení podporovať ciele politík EÚ.

EK sa bude snažiť vytvoriť globálne partnerstvá s cieľom riešiť niektoré budúce hlavné úlohy výskumu a vývoja v oblasti IKT ako budúci internet, kvantové spracovávanie a výmena informácií alebo biologicky inšpirované IKT.

Členské štáty už boli vyzvané aby **vymedzili prioritné oblasti**, v ktorých by súdržné úsilie EÚ malo väčší dosah¹⁹.

4. ZÁVERY

Oprávnenu ambíciou Európy ako najväčšieho svetového hospodárstva a reprezentanta najväčšieho podielu na svetovom trhu s IKT môže byť, aby sa jej podniky, vlády, strediská výskumu a vývoja a univerzity dostali na čelo vývoja v IKT, aby viac investovali do inovácií IKT a nachádzali nové podnikateľské príležitosti.

Ak sa Európe podarí zvýšiť svoje investície, združiť zdroje tam, kde je to potrebné, a zabezpečiť konkurencieschopné a inováciám priaznivo naklonené trhy, do roku 2020 môžeme predpokladať dosiahnutie stavu, keď bude platiť, že:

- Európa **zdvojnásobila svoje súkromné i verejné investície do výskumu a vývoja v oblasti IKT**, zdvojnásobila investície rizikového kapitálu do rýchlo

¹⁹ KOM(2008) 588.

rastúcich MSP v oblasti IKT a strojnásobila využívanie predkomerčného obstarávania v IKT,

- Európa podporila **d ďalších päť kompetenčných centier svetovej triedy**, hodnotených podľa súkromných a verejných investícií do týchto centier,
- V Európe **vyrástli nové inovačné podniky v oblasti IKT**, pričom tretinu všetkých prevádzkových nákladov na výskum a vývoj v oblasti IKT tvoria investície spoločností vytvorených v posledných dvoch desaťročiach,
- Európsky sektor IKT **prispieva najmenej ekvivalentom svojho podielu na globálnom trhu s IKT**.

Týmto oznámením sa pre VVI v oblasti IKT v Európe navrhuje kombinovať zvýšenie dopytu s tlakom ponuky. To si vyžaduje zvýšenie investícií do programov týkajúcich sa tak ponuky, ako aj dopytu, intenzívnejšiu spoluprácu medzi zúčastnenými stranami a podporu projektov, ktoré skracujú inovačný cyklus.

Táto stratégia by mala otvoriť trhy s jasnejšími požiadavkami užívateľov, umožniť skrátenie inovačných cyklov, rýchlejšie riešenie spoločensko-ekonomických problémov a priniesť nové príležitosti pre európsky priemysel. Jej výsledkom by mala byť rýchlejšia návratnosť investícií a z toho vyplývajúce zatriaktivnenie Európy pre investorov, spoločnosti a výskumných pracovníkov.

Členské štáty sa vyzývajú, aby podporili navrhovanú stratégiu a účasť vnútroštátnych a regionálnych orgánov i zúčastnených strán zo súkromného sektora na príprave budúcich opatrení.